

confilia, obseruationes atque epistolae medicae nobilissimorum Germaniae medicorum. Lipsi. 1604. 4.) cum cera recente [$\frac{3}{8}$] in vnguenti speciem redactum, siue (ROSENSTEIN l. c.) cum allio recenti contuso subactum, dolenti praesertim abdominis regioni illinatur, ad vermes necandos doloresque, quos excitant, fopiendos.

Eodem scopo, vermes scilicet, ipsamque taeniam (MELLIN l. c. p. 55.) debellandi, tum ab aegyptiorum (HASSELQUIST it. palaeft.) tum ab Europae medicis commendatus internus eius vsus fuit, etsi negari non queat, summam eius vim calefacientem crebro obstare, et hominibus plethoricis, aut in sanguinis profluvia procliuibus non posse non nocere: Exhibetur autem guttarum decem, viginti, vel triginta pondere, interdum bis vel ter de die repetito, vel cum aqua, vel syrupo quodam edulcatum, vel cum camphora [$\frac{3}{8}$] et aequali olei terebinthinae copia (MELLIN l. c.) commistum: Si quid vnquam contra epilepsiam praestitit (DIOSCORIDES l. m. c.), ea fuit huius morbi species, quae a vermibus nascitur (G. W. WEDEL de epilepsia, Ienae. 1676. 4.). Petroleum barbadense a duobus ad sex cochlearia, siue solum siue cum spiritu ardente sacchari, siue cum vitrioli acido exhibitum, in lepra aliisque morbis cutaneis pertinacibus aequae ac in cancro occulto interno vsu eximie profecisse nuper fertur (PEIRCE ap. DUNCAN medic. commentar. for 1791. Dec. II. Vol. VI.).

5. *Sulphur* (LINN. *Syst. nat.* III. p. 286.) Odoris, nisi fricetur vel igni exponatur, et saporis, modo purum

purum sit, expers, coloris pallide flauī, quem leni igne liquefciendo in hepaticum conuertit, refrigeratum et denuo consolidescens recuperat; accedente simul aëre igni expositum in flammam caeruleam exardescit, vaporem eructans acidum, colores vegetabilium et animalium plurimos delentem, suffocantem, sibi proprii odoris, penetrantissimum, vt primum corpus quoddam frigidum contingit in guttas confluentem liquoris acidi, vitrioli acidum referentis; clausis vasis igne tortum integrum atque intemeratum vaporis speciem induens, qui refrigeratus in verum denuo sulphur (vocat *Flores sulphuris*), ceterum puluerulentum, redit, cum plurimis metallis, igne adiuuante, coiens, vt tamen ductilitatem et nitoris partem amittant, et, quae difficilius alias liquantur, tam metalla, quam alia corpora eius consortio *facilius* liquentur; aquae et spiritus vini, plurimorumque acidorum, nisi singularia adhibeantur artificia, connubium respuens, tanto facilius in oleis, praesertim vnguinosis, et salibus lixiuiosis, inprimis *fixis*, dissoluendum, cum his saponis speciem, siue *sulphuris*, quod audit, *hepar* efficiens, quod tum aquam tum vini spiritum subit, et acido adfuso aërem siue gas hepaticum dictum, foetidissimum, inflammabile, in aqua tamen soluendum, emittens.

Huic quoque vulgatissimo corpori non raro vitium inest ab immixtis materiis peregrinis metallicis, ferri praesertim et arsenici particulis, illae sublimando leni igne sulphuris eiusmodi portionem
vasis

vasis clausis superstites, colorem magis minusue griseum, hae summopere noxiae intensius flauum, vel, si maiori paulo copia inhaereant, flammeum sulphuri affricant, fumo quoque, dum sulphur comburitur, flammam circumsepiente et arsenici nidorem spirante, cognoscendae.

Licet haud exiguam sulphuris copiam (vocatur *natum, nudum, virgineum*) paratam iam sistat natura, in montibus praesertim igniuomis atque ex gypso conflatis, perinde ac in thermis, illud tamen neque semper fatis purum est, vt interne adhiberi sine periculo possit, neque, si esset, omnibus illis, quibus opus est, sufficeret laboribus; plurima igitur sulphuris pars, quemadmodum in Italiae variis partibus, ex terris eo foetis, in reliqua Europa ex pyritis et variorum metallorum mineris sulphure grauidis sublimatione, vstulatione, distillatione aliis aliisue modis elicitor, et altera vt plurimum fusione a particulis terreis et metallicis subsidentibus liberata, in baculorum (*magdaleones* audiunt) vel panis placentaeue formam compingitur.

Medici tamen hac forma induto sulphure rarius vtuntur, nisi velis, B. KAEMPFIVM (l. c.) baculos illos abdomini applicatos in obstructis abdominis visceribus tanquam efficax commendasse auxilium; frequentius altera sublimatione magis adhuc depurato, qua peracta pulueris specie adparet, et *florum sulphuris* nomine insignitur; hi tamen flores ab aëre, dum labor iste perficitur, non fatis sollicitate excluso, liberum vt plurimum acidum, linguae iam scrutinio testante, vehunt, fini salutari crebro aduersum;

quare

quare iterato adfusa aqua lauari, et hi *loti sulphuris flores* soli pro interno vsu praecipui a medicis debent.

Et primo quidem externo vsui inferuit sulphur: Nolo diu morari in vsu sulphuris accensi, ab HALESIO quoque ad arcendum pestis contagium commendati (*Gentleman's Magaz.* Vol. 24. for 1754. Dec. p. 543.), et quos emittit, vaporum, ad aërem putridis effluuiis foetidum, corrigendum, in quo adhibendo, ob indolem eius halitu attracti lethalem, ea cautela opus est, vt eo tempore, quo templa, domus, conclauia hoc fumo perfunduntur, fenestris foribusque clausis, omnes homines exulent, neque iterum ingrediantur, priusquam ianuis fenestrisque apertis cum tetro odore omnis sulphuris vapor exierit.

Sed sulphur etiam integrum, cum pinguedine quadam in vnguenti formam redactum, tum haemorrhoidibus dolentibus, tum praesertim scabiolis inungitur, eo fine iam ab ORTOLPHO VON BAYERLAND (*Arzneibuch ze teutsch.* Nürnberg. 1477. fol.), nuperius ab aliis apprime commendatum, tanto efficacius, si eodem tempore interne propinantur flores sulphuris. Poterit autem sulphur aut cum quatuor partibus vnguenti simplicis, et, quo minus odor nimis offendet, exili portione olei citri (*unguentum e sulphure* New Dispensatory Lond. 1765. p. 642.), aut cum axungiae porci duabus partibus, addita praeterea, quemadmodum in Galliae nosodochiis, quarta parte salis ammoniaci (*HVNCZOWSKY medic. chirurg. Beobacht.* Wien. 1783. 8.), vel radice veratri albi (*Vnguentum ad psoram* New dispensatory l. c.), aut cum aequali copia baccarum lauri et vitrioli albi, et cum viginti duabus

duabus axungiae porci recens elotae (*Vnguentum ad scabiem Iafferi*), aut cum aequali vitrioli albi copia, et axungiae porci recentis et lotae partibus quatuordecim (*Vnguentum psoricum* VOGLER pharmac. select. Ed. 3ia. Wezlar. 1792. p. 198) subigi, quo vnguento vel semel de die quarta corporis pars, vel bis terue frustulo (MELLIN l. c. p. 238.) nuci auellanae aequali, genua volaeque manuum (VOGLER l. c. p. 199.), donec omnis scabies euanuerit, et continuato interdum adhuc diutius vsu, inunguntur. Idem vnguentum in capitis tinea et lichenibus adeo opem tulisse auctor est (l. m. c.) III. VOGLER: Etiam nodulo, cui inclusum est sulphur, oleo feruido prius intincto, fricari possunt partes scabie infestatae (WATON journ. de medec. chirurg. et pharmac. T. 87. 1791. Maj.): Aqua (¶ij), cum floribus sulphuris (zij) et aequali arsenici albi copia cocta, et sollicite decantata, per octo et plures dies continuos pedes, brachia et dorsum lauari et fricari iubet TRECOURT (memoir. et observations de chirurgie. à Bouillon et Paris. 1769. 8.).

Interno quoque vsu medicis acceptissimi sunt sulphuris flores loti, non tamen perinde aegris, quum non alui modo excrementa (VAN SWIETEN l. c. IV. p. 728.), sed sudor quoque, et ipsa perspiratio insensibilis (BALDINGER ap. REISIG de sulphuris crudi vsu interno. Lipf. 1768. p. 27. 28.), singularem inde adipiscantur foetorem, multis incommodum, atque effluuiis suis argentum aequae ac alia metalla denigret, et nitore suo depriuet: Verum idem effectus luculenter ostendit, sulphur, quamuis aquam humores-

humoresque aquosos non subeat, transire in humores, et transire quidem integra sua natura, et, subtilissimas etiam, secretionum excretionumque officinas, peruagari.

Exhibetur autem sulphur scrupuli dimidii, integri, interdum drachmae dimidia, imo integrae pondere, rarius pilularum, rotularum, trochiscorum, quam pulueris forma, optime cum saccharo aliisque indicationi respondentibus permixtum, ut tamen, saburra primas vias obsidente, aut nihil efficiat, aut noceat, atque ob vim irritantem et paulisper excalescentem multa nonnunquam in eius usu circumspicione opus sit.

Promouet autem interno usu transpirationem insensibilem, mucis ex pectore, aluique ipsam excretionem, vermes necandi (VAN SWIETEN l. c. p. 727. LANGGVTH diff. de scabie viua. Vitemb. 1767. p. 32. TISSOT l. c. p. 375. VAN DOEVEREN l. c.) potentia quoque gaudens.

Prodest igitur in morbis, a transpiratione suppressa natis, v. g. in rheumatismis, et ipsa arthritide vaga, aut cum rob sambuci, aut cum antimonio et gummi guaiaco in pilulas formatum (QVARIAN animaduers. pract. in diuersos morbos. Vienn. austr. 1786. 8. c. 15. p. 283 sq.), aut exigua granorum quinque dosi cum salibus mediis exhibitum (MÖNCH l. c. p. 360.); ipsam arthritidem et podagram praecaueri, si quotidie ieiuno ventriculo drachma sulphuris dimidia cum lacte ingeratur, sibi persuasit CHEYNE (essay on the true nature and the true method of curing the gout. Lond. 1722. 8.).

Neque

Neque minor est eius efficacia in morbis cutaneis, ipsis acutis, et adeo peste (DIEMERBROECK de peste. Arnhem. 1640. 4. l. 3. CRATO A KRAETHEIM consil. et epistol. medicinal. ed. a L. SCHOLZ. Hanov. 8. L. IV. 1614. conf. 24. p. 171. et 594.), ipsique similibus febribus, vt DETHARDINGIUS (diff. de sulphure vt praestantissimo bezoardico. Rostoch. 1746.) saluatos fuisse, qui peste hungarica laborantes sulphure vfi sint, mortuos, qui non; et H. CARDILVICIUS in sulphure cum aceto propinato (*von der Pestilenz*. Nürnberg. 1679. 12.) singularem pene pro auertenda peste fiduciam poneret; princeps in chronicis tum sanandis, quemadmodum scabie, ipsorum infantum vbera adhuc sugentium, si mater vel nutrix eius tantum quantum cultri apex capit, deglutiat (ROSENSTEIN *von Kinderkrankheiten, übers. von MURRAY*. 1766. p. 66.), tum si retrogressum fuerit exanthema, illud denuo ad cutis superficiem expellendo (FR. HOFFMANN *medic. ration. systemat. T. IV. P. 5. p. 216. IVNCKER consp. therap. special. 1750. 4. p. 745.*), et morbis ex hac retrocessione natis e. gr. epilepsiae infantum (ROSENSTEIN *l. m. c.*) asthmati (IVNCKER *l. c. p. 285.*) et aliis medendo. Quicquid ad duas drachmas cum vini spiritu gallico hora ante ingruens frigus propinatum (GRAINGER *historia febris anomalae batauae. Altenb. 1770. 8.*) in febribus intermittentibus debellandis effecisse perhibetur, hac eius transpirationem promouente virtute videtur niti.

Eadem certe virtus pectori amicum reddit sulphur, cuius quippe morbi multi a transpiratione sup-

L

pressa,

pressa, alii ab exanthemate retrogradiente natales ducunt; accedit, quod pituitam tenacem pulmones infarciendam, alteram eamque fertilissimam morborum pectoris originem, potenter incidat, atque euacuet; quare iam a DIOSCORIDIS (l. c. l. 4. c. 73.) inde tempore, in asthma, praesertim humido commendatum, assentientibus et multiplici sua experientia comprobantibus praeter alios CRATONE A KRAFTHEIN (l. m. c. L. II. Conf. 7. p. 43. L. III. Conf. 8. p. 71.), vt tamen alio loco L. VII. ep. 4. p. 781. 804. 805.) reiciat, I. HEVRNIO (de morbis pectoris liber. ab OTH. HEVRNIO edit. Leid. 1602. 4.). CARDILVCIO (*Neue Stadt- und Landapothek.* Francf. und Leipz. 1670. 8. p. 508.), TH. WILLIS (pharmaceutica rationalis. Oxon. 4. P. II. 1675), FR. HOFFMANN (l. c. P. 3. p. 382. 385.), V. WOLTTER (*patriotischer Landbader.* 1777. 8.): An in vlceribus pectoris (CRATO A KRAFTHEIM l. c. L. VII. ep. XV. p. 809.) proficit, vel in tussi quoque conuulsua vnicum potens sit remedium (FR. IOS. GVIL. SCHROEDER diss. quaedam ad februm doctrinam proponens. Marburg. 1766.) dubitare adhuc liceat.

Ex qua virtute, haemorrhoidum caecarum (WERLHOFF observ. de febris. Hannov. 1745. p. 95. LIPP enchirid. botanicum. Vienn. 1765. p. 69.) dolores aliumque duram eas creberrime comitantem leniat, decidere equidem nolim; monendum tamen est, multa hic circumspeditione opus esse.

Suo porro consortio argenti viui in glandulas saliales, antimonii metallici in ventriculum atque intestina effectum, ipsamque nocentissimam arsenici
 potentiam

potentiam mitigat; hinc non solum remediis, ex his metallis paratis, crebro adicitur, sed interdum etiam, alia tamen forma indutum, eo scopo adhibetur, vt virulentos eorum metallorum effectus praeuertat. Ita Cl. HECKER (l. c.) cum scobe ferri et camphora mixtum iis ingerendum praecipit, quibus intemptius salinae fluxus abortus fuit. Similiter in homine, qui viride aëris deglutierat, egregio cum euentu vsus est floribus sulphuris NAVIER (contrepoisons de l'arsenic, du sublimé corrosif, et du plomb. à Paris. 8. I. 1777.).

PRAEPARATA.

Spiritus sulphuris per campanam, ex sulphuris infra campanas vitreas flagrantis vapore in guttas condensato collectus, spiritui vitrioli parum assimilis, vt huius plurima pars, supellectili quamuis valde diuersa, ex sulphure obtineatur, virtute refrigerante, putredini aduersa, leuiter constringente, in febribus, praesertim putridis et malignis, atque aphthis perinde utilis.

Hepar sulphuris calcareum, *Sulphur calcis*, optime ex testis ostrearum cum sulphure vltis paratur, et vasis clausis facillime seruari siccum atque intemeratum potest; ceterum id ipsi commune est cum reliquis speciebus hepatis sulphuris, quod aqua facile dissoluatur, et adufo acido dilutioni aërem siue gas emittat hepaticum, inflammabile, aqua denuo dissoluendum, et teterrimum ouorum putridorum foetorem spirans. Egregie certe conducit hoc hepar in iis malis, quae nimium argenti viui

et remediorum ex eo paratorum vsum excipiunt, nisi inueterata nimis fuerint (HAHNEMANN apud MONRO l. c. 2. p. 54).

Hepar sulphuris arsenicale, *Liquor auripigmenti*, *Atramentum sympatheticum*, *Liquor vini probatorius Zelleri*, ex auripigmento cum calce et aqua cocto paratus, non medicamento quidem loco inseruiens, sed eo, quod metalla plurima soluta, si quidem rite et recens paratus sit, obscuro colore praecipitet, detegendae in vino, butyro, oleis labi plumbeae adhibitus (ZELLER docimasa, signa, caussae et noxae vini lithargyrio manganisati. Tubing. 1757. GAUBIUS Verhandeling. van het Maatschappij der Weetenskappen te Haarlem. I. p. 112 sq. CARTHEVSEY progr. 1 — 3. de quibusdam vinorum adulterationibus. Giesl. 1779. 8.), quo scilicet instillato materiae illae, si quidem suspicio plumbi inhaerentis iusta fuerit, subito colorem fuscum vel nigrum adipiscuntur, et simile sensim sedimentum dimittunt, vt tamen idem sit experimenti istius euentus, siue casu fortuito ferrum, cuprum, aurichalcum, stannum aliudue metallum subierit vinum, siue consulto adiectum fuerit plumbum, lithargyrium aut cerussa.

Hepar sulphuris vulgare, *Hepar sulphuris salinum*, *Sulphur potassae*, *Sapo sulphureus*, ex sulphure et cineribus clauellatis, igne, quo sulphur liquefcere incipit, adiuuante, paratum, aqua et vini spiritu facile soluendum, vt tamen solutio quamuis limpidissima, aëris libero accessui exposita, breui, et citius adhuc ab acidi vel debilissimi guttulis nonnullis

nullis instillatis lactescat; aqua solutum tanquam potens arsenici, mercurii sublimati corrosivi, viridis aeris deglutiti, ipsiusque plumbi antidoton praedicatur a Cl. NAVIER (l. c. p. 25. 213. 312. 2. p. 13.), qui tamen experimentis potius extra corpus humanum institutis nititur, quam periculis in corpore viuo captis, idemque remedium in aliis quoque, praesertim pectoris morbis chronicis (an variis chronicis variae hepatis sulphurei species? Paris. 1778.) commendat. Ita Clar. HECKER (l. m. c.), vt interpestium salivae fluxum, ab argenti vivi usu excitatum, sistat, vnciam sulphuris tribus vnciis lixiuii caustici solui, solutionem per colum traiectam octo partibus aquae corticis aurantiorum dilui, et singulis horis cochleare eius recipi suadet.

Tinctura sulphuris, Solutio hepatis sulphuris spirituosae, ex hepate sulphuris vulgari et vini spiritu parata, si quidem recens sit, rutila, et a sulphure contento sudorem atque insensibilem transpirationem potenter mouens, ideo in morbis rheumaticis, arthriticis, cutaneis chronicis salutaris, ad 40, 60 et plures guttas exhibita, in pectoris morbis dubiae efficaciae; at aliquandiu asseruata plurimum sulphuris, cui colorem et virtutem illam debet, dimittens, et ab acido quocunque instillato cum foetore lactis opacitatem induens.

Syrupus sulphuris, Arcanum beccicum Willisii (*Pharm. Wirtemb.* 2. p. 201.), est hepar sulphuris vulgare aqua distillata solutum et cum saccharo ad syrupi spissitudinem coctum, TH. WILLISIO in morbis pectoris chronicis, ipsa adeo phthisi decantatum,

L 3

cantatum,

cantatum, et ab vncia dimidia ad integram vsque exhibitum, ob praedominantis falis lixiuiofi acrimoniam irritantem in phthisi nunquam, et vix nisi in iis pectoris malis admittendum, quae ab infarciante tenaci pituita, et torpore ac relaxatione solidarum organi respirationis partium nascitur.

Lac sulphuris, Magisterium sulphuris, Praecipitatum sulphuris, Cremor sulphuris, Butyrum sulphuris, est sulphur attenuatum albidum, ex hepate sulphuris vulgari aqua soluto per acidum liquorem praecipitatum, elotum atque exsiccatum, flores sulphuris lotos efficacia vix superans, quamuis praeter alios a WERLHOFIO (l. c.) in asthmae, alui obstructione ab haemorrhoidibus nata, colica, cardialgia, hydrope scarlatinam excipiente, a drachma dimidia ad integram, et a Cl. MELLIN (l. c. p. 238.) in morbis cutaneis a dimidio ad integrum ferupulum, infantibus adeo propinatum, multam opem tulerit.

Hepar sulphuris ceratum, est hepar sulphuris vulgare, cui, in aqua distillata soluto, in vase terreo vitreo cortice intus obducto tantum sensim iniicitur cerae albae, vt saponis spissitudinem nanciscatur; commendatum tanquam remedium valde efficax contra effectus venenorum arsenicalium et mercurialium a Cl. SINGER (*medicinisch-chemische Abhandlung über ein sicheres Gegengift aller Mercurialgifte etc. Wien. 1786.*).

Hepar sulphuris martiale, mistura ex aequali sulphuris et falis tartari, et dimidia scobis ferreae parte per fusionem facta, aqua soluta, ex sententia

NAVIER

NAVIER potentissimum (Contrepoisons etc. 1. p. 104.) arsenici, (l. m. c. p. 221. 222.), mercurii sublimati corrosivi albi (l. m. c. p. 321.), viridis aeris, et (l. c. 2. p. 8.) plumbi plumbeorumque adeo antidoton.

Sapo veneris, massa grisea ex fuso cum duodecima cupri rasi parte hepate sulphuris vulgari, lixiuio caustico soluto, et agitatione continua intermisso papaveris albi oleo in saponis speciem redacto, nata, exigua iam dosi vrinam valide mouens, et siue tinctura rhabarbari soluta, siue cum extractis in pilulas subacta, in hydropo utilis (BVCHOLZ diff. de saponibus quibusdam mineralibus. Ienae. 1763. 4. §. XXVI. p. 25. §. XXXII. p. 30.).

Sapo lunae, niger, simili modo, quo sapo veneris, ex argento, hepate sulphuris, lixiuio caustico, et oleo papaveris confectus, teste multiplici Ill. BVCHOLZII (l. c. §. XXV. p. 24. §. XXXI. p. 29.) experientia, aluum et vrinam et muliebrem fluxum pellens, et vermes necans, scrupuli dimidii pondere, siue terra foliata tartari et tinctura rhabarbari addita forma soluta, siue cum puluere ialapae in pilulas redactus, exhibeatur, in pedum oedemate atque incipiente hydropo salutaris.

Sapo solaris, ex hepate sulphuris vulgari cum sedecima auri portione liquato aqua soluto, et pari ratione, quae in parando saponi veneris iam dicta fuit, cum lixiuio caustico et oleo papaveris cocto natus (BVCHOLZ l. c. §. XXIV. p. 23.), vi resolvente et laxante, teste Eiusdem Clarissimi Viri (l.

m. c. §. XXX. p. 29.) experientia, arthriticis aliquando proficiuus.

Hepar sulphuris volatile, v. Sal ammoniacum: Spiritus salis ammoniaci sulphureus.

Aër hepaticus, Gas hepaticum. Foetidissimus ille halitus, qui instillato cuicunque hepatis sulphuris speciei acido affurgit, facile flammam capiens, omni animali, si aëre vitali non temperatus pulmonibus hauriatur, lethalis, aquam tamen facillime subiens.

Aqua aëre hepatico impraegnata, haud raro in naturae sinu ipso obuia, de quo alibi dicitur, facile quoque per artem paranda: Externo vsu prodest in scabie, si tum partes illa defoedatae quotidie aliquoties ea lauentur, tum lintea, quibus aeger induitur, in illam intingantur (HAHNEMANN ap. MONRO l. c. 2. p. 49.): Inseruit praeterea ista aqua, si ex duabus hepatis sulphurei calcarii et septem partibus cremoris tartari cum aqua vehementer concussis paratur (HAHNEMANN *chem. Annal.* 1788. l. p. 291 sq.), tam arsenico quam plumbo detegendo; illud enim, siue aqua meraca, siue acidis solutum, ab ea instillata sedimentum flauum, hoc siue vino, siue alio liquore solutum atrum dimittit, instillato vitrioli oleo nunquam iterum solvendum, quod posterius utique contingit ferro per hanc aquam praecipitato.

Balsamum

Balsamum sulphuris est solutio sulphuris spissior rubra vel fusca (Pharm. Wirtemb. 2. p. 31.) per oleum quoddam, e. gr. petroleum (*barbadense*), oleum succini (*succinatum*), terebinthinae (*terebinthinatum*), anisi (*anisatum*), amygdalarum (*amygdalatum*), vel lini, cui tamen sub finem olei terebinthinae adhuc portio superadditur (*Balsamum sulphuris Rulandi*), peracta, olim medicis familiaris, tum externo, tum interno usu, hodie haud inique neglecta.
